

Μόνοι στη σκηνή

Το σημερινό σημείωμα αφιερώνεται σε μονοπαραστάσεις. Σε θεατρικές παραγωγές βασισμένες στην παρουσία μιας υποκριτικής προσωπικότητας, όπου το θέαμα καλύπτεται από ένα ανθρώπινο σώμα και το άκουσμα από μια φωνή, όπου ο ηθοποιός είναι η μοναδική ενσάρκωση της σκηνοθετικής σκέψης, όπου τα σκηνικά περιβάλλουν την ανθρωποκεντρική εικόνα, όπου ο φωτισμός τόσο πολύ συγκεντρώνεται στη φιγούρα του ερμηνευτή που αυτή φαντάζει αυτόφωτη, όπως στους πίνακες του Ρέμπραντ.

Νόνα Μολέσκη

nona.moleski
@phileleftheros.com

«Ο Σεμπάστιαν και ο Κανίβαλος». Θεατρικό αναλόγιο βασισμένο στα έργα του Τένεσι Ουίλιαμς και Άρθουρ Μίλερ.

Συρραφή κειμένων και δραματουργική επεξεργασία: Ανθούλης Δημοσθένους

Ερμηνεύει: Μάριος Μεττής

Ο θεατρικός χώρος «Εστία» δημιουργήθηκε από τον Άκη Παϊκό ως ειδικός για τις μονοπαραστάσεις. Η στενότητα του χώρου, που καταλήγει στην υπερυψωμένη σκηνή, συμβάλλει στην αίσθηση κυριαρχίας του μοναδικού ερμηνευτή πάνω στους θεατές, στην απόλυτη συγκέντρωση των θεατών στο δρώμενο. Δημιουργείται ένας μεγεθυντικός φακός και ο άνθρωπος στη σκηνή πρέπει να τον αντέξει.

Η επιτυχία ενός μονολόγου ή μιας συρραφής κειμένων σε μορφή μονοπαραστάσης έγκειται αρχικά στην προσφερόμενη από το κείμενο ερμηνευτική δυνατότητα, στη θεατρική του πυκνότητα. Απ' εκεί και πέρα μετράει η προσωπικότητα του ερμηνευτή. Υπάρχουν διάφοροι τύποι (καλών) ηθοποιών, μερικοί έχουν την ικανότητα να εξαφανίζονται πίσω από το προσωπίο του ρόλου, άλλοι σαγηνεύουν με τη δική τους προσωπικότητα, την οποία δανείζουν, προσαρμοσμένη, στη μορφή που ερμηνεύουν. Σε μια μονοπαραστάση ο ηθοποιός πρέπει να αποτελεί ενδιαφέρον θέαμα. Το σώμα, το βλέμμα, η φωνή, η κίνησή του πρέπει να έχουν την απαιτούμενη για την απόλυτη κυριαρχία έλξη, την τραβηχτική δύναμη.

Στο θεατρικό αναλόγιο «Ο Σεμπάστιαν και ο Κανίβαλος» η συρραφή των κειμένων από έργα του Τένεσι Ουίλιαμς και του Άρθουρ Μίλερ έγινε από τον Ανθούλη Δημοσθένους με τη σοβαρότητα μιας επιστημονικής έρευνας ως προέκταση της διατριβής του. Διαθέτει ξεκάθαρο θεματικό

άξονα, ερευνά το θέμα των κοινωνικών προσαγών προς το βιολογικό φύλο. Διαθέτει επίσης ιδιαίτερο θεατρικό ένστικτο, το οποίο μετέτρεψε τη συρραφή σε ενιαίο δρώμενο μ' έναν άξονα υπαρξιακό. Ο Μάριος Μεττής έχει την ικανότητα να τραβάει την προσοχή και ως μέλος του μεγάλου υποκριτικού συνόλου με την εξαιρετική πλαστική και την ερμηνευτική λεπτότητα και εκφραστική του ακρίβεια. Στο «Σεμπάστιαν» ο Μεττής καταφέρνει να τηρήσει τη γραμμή της υπαρξιακής ενότητας και να αποδώσει τις υφολογικές διακυμάνσεις του κάθε συνθετικού μέρους της θεατρικής σύνθεσης. Από την αρχική στάση εμβρύου, μέσα από τον τελετουργικό διαμελισμό, προς τη σταύρωση, το σώμα του ηθοποιού λειτουργεί ως κύριο ερμηνευτικό όργανο. Η σκηνοθετική γραμμή του Ανθούλη Δημοσθένους θα μπορούσε να θεωρηθεί υπερβολικά δηλωμένη, με τους υπογραμμισμένους συμβολισμούς (τα δώδεκα κεριά, αμάραντα), αν η υποκριτική συμπεριφορά του Μεττή δεν ήταν τόσο οργανική.

Ως θεατής αισθάνομαι ότι οι μονοπαρα-

στάσεις απαιτούν από το κοινό τους ιδιαίτερη συγκέντρωση, η παρουσία ενός μόνο ερμηνευτή στη σκηνή κάνει την επικοινωνία με την πλατεία πιο προσωπική υπόθεση. Τα είδη των κειμένων μπορούν να ποικίλλουν, οι απαιτήσεις προς το είδος παραμένουν ίδιες. Θα αναφερθώ σε δύο τέτοιες παραγωγές που είδαμε πρόσφατα.

Στην παράσταση του Πιπ Άτον «Churchill», που πέρασε από τον τόπο μας πριν από ένα μήνα, το ενδιαφέρον του κοινού το κέρδιζε όχι μόνο η γοητευτική προσωπικότητα του ερμηνευτή και η σπάνια ικανότητά του να επικοινωνεί με το κοινό, αλλά και η ιδιαιτερότητα του κειμένου που αποτελούσε μια δραματοποιημένη προσωπογραφία πολιτικού ανδρός και ανθρώπου. Η υποκριτική ισορ-

ροπούσε μεταξύ ερμηνείας ρόλου και παρουσίας προσωπικότητας, με στοιχεία διακριτικού σχολιασμού από τον ίδιο τον δημιουργό της παράστασης. Ήταν μια παράσταση-διάλεξη, στην οποία η πληροφοριακή πλευρά ενδυνάμωνε την καλλιτεχνική.

Μια άλλη παραδειγματική μονοπαραστάση ήταν η ισραηλινή παραγωγή «Mein Jerusalem», αυτή τη φορά μια παράσταση-έκθεση, στην οποία η ηθοποιός Michal Weinberg όχι απλώς ερμήνευε τον ρόλο της Γερμανίδας φωτογράφου Sabine Saubear, αλλά και τεκμηρίωνε την παρουσιάσή της με φωτογραφίες και εμβληματικά αντικείμενα από τη ζωή της. Ως αληθινή creative performer, ταυτόχρονα μέσα και έξω από τη μορφή που έπλαθε μπροστά μας, η ηθοποιός βάσιζε την υποκριτική δημιουργία πάνω στην εικαστική δημιουργία της ηρωίδας της.

Μόνοι στη σκηνή, οι ερμηνευτές πρέπει να βρίσκουν διάφορους τρόπους ν' αντέχουν τον μεγεθυντικό φακό των μονοπαραστάσεων.